

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

РІШЕННЯ

22.11.2012

м. Київ

N 1688

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
14 грудня 2012 р. за N 2082/22394

Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж

Із змінами і доповненнями, внесеними
рішеннями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13 серпня 2013 року N 1465
(зміни, внесені підпунктом 3 пункту 3 Змін, затверджених рішенням
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13 серпня 2013 року N 1465, набрали чинності з 12 жовтня 2013 року),
від 4 листопада 2014 року N 1492,
від 6 серпня 2015 року N 1217

(З 1 січня 2016 року до цього рішення будуть внесені
зміни, передбачені підпунктом 4 пункту 1 та
підпунктами 2, 3 пункту 4 Змін, затверджених
рішенням Національної комісії з цінних паперів та
фондового ринку від 6 серпня 2015 року N 1217)

Відповідно до абзацу другого статті 3, пунктів 1 та 5 частини першої, пунктів 1, 6, 7, 8, 13 та 37² частини другої статті 7, пункту 13 статті 8 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", статей 23 та 25 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Положення про функціонування фондових бірж, що додається.
2. Визнати таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19 грудня 2006 року N 1542 "Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж", зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18 січня 2007 року за N 35/13302 (зі змінами).

3. Фондовим біржам привести свою діяльність у відповідність до Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого цим рішенням, протягом шести місяців після набрання чинності цим рішенням.

4. Директору департаменту регулювання діяльності торговців цінними паперами та фондових бірж Науменку О. О. забезпечити:

подання цього рішення на здійснення експертизи на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод до Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини Міністерства юстиції України;

подання цього рішення на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

5. Начальнику управління інформаційних технологій, внутрішніх та зовнішніх комунікацій Заїці А. Л. забезпечити публікацію цього рішення відповідно до законодавства.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Тарасенка О. О.

7. Це рішення набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Голова Комісії

Д. Тевелєв

ПОГОДЖЕНО:

**Голова Державної служби України
з питань регуляторної політики
та розвитку підприємництва**

М. Ю. Бродський

**В. о. Голови Державної служби
фінансового моніторингу України**

В. П. Зубрій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Національної комісії з цінних
паперів та фондового ринку
22.11.2012 N 1688

Протокол засідання Комісії
від 22 листопада 2012 р. N 52

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
14 грудня 2012 р. за N 2082/22394

**Положення про функціонування
фондових бірж**

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні засади та вимоги до функціонування фондових бірж в Україні.

2. Терміни, які використовуються в цьому Положенні, вживаються в такому значенні:

біржовий контракт (договір) - договір купівлі-продажу цінних паперів та інших фінансових інструментів, який укладається між учасниками біржових торгів та реєструється фондовою біржею;

біржовий курс цінного папера - розрахункове значення ціни цінного папера (ринкова ціна цінного папера), яке визначається відповідно до порядку визначення біржового курсу цінного папера, встановленого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, та оприлюднено відповідно до цього Положення;

(абзац третій пункту 2 розділу I у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

біржовий список - документ фондової біржі, який містить інформацію щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, які в конкретний момент часу на відповідну дату допущені до торгівлі на фондовій біржі за категорією лістингових цінних паперів або за категорією позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів;

біржовий реєстр - складова біржового списку, що містить інформацію щодо лістингових цінних паперів;

біржовий фондовий індекс - показник, який визначає зведений курс цінних паперів, що котируються на фондовій біржі, та розраховується фондовою біржею з урахуванням вимог, встановлених цим Положенням;

біржові торги - організоване подання учасниками торгів заявок на купівлю-продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів з метою укладання на фондовій біржі контрактів (договорів) щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів відповідно до законодавства та правил фондової біржі;

граничний спред котирування - розраховане на певний момент часу у відсотках відношення різниці максимальної ціни безадресної заявки на продаж, при якій сумарний обсяг заявок фінансового інструменту, розрахований наростаючим підсумком у порядку зростання ціни, становить величину, не меншу мінімально допустимого обсягу (далі - МДО) і мінімальної ціни безадресної заявки на купівлю, при якій сумарний обсяг заявок фінансового інструменту, розрахований наростаючим підсумком у порядку зменшення ціни, становить величину, не меншу МДО до мінімальної ціни безадресної заявки на купівлю, при якій сумарний обсяг заявок фінансового інструменту, розрахований наростаючим підсумком у порядку зменшення ціни, становить величину, не меншу МДО;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом восьмим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

двостороннє котирування - сукупність поданих одним учасником біржових торгів однієї або декількох безадресних заявок на купівлю та однієї або декількох безадресних заявок на

продаж відповідних фінансових інструментів, яка відповідає вимогам, що пред'являються до граничного спреду двостороннього котирування;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзаци восьмий - тридцять сьомий вважати відповідно абзацами десятим - тридцять дев'ятим)

допуск до торгівлі - сукупність процедур щодо внесення цінних паперів та інших фінансових інструментів до біржового списку;

заявка - подана учасником біржових торгів згідно з правилами фондової біржі пропозиція на купівлю чи продаж цінних паперів або інших фінансових інструментів, яка містить умови, на яких пропонується здійснити укладення біржового контракту (договору); зареєстрована фондовою біржею заявка учасника біржових торгів є пропозицією та згодою цього учасника укласти та виконати біржовий контракт (договір);

заявка адресна - заявка, яка подана учасником біржових торгів та адресована іншому учаснику біржових торгів;

заявка анонімна - заявка, умови якої не дозволяють учасникам біржових торгів до моменту укладення біржового контракту ідентифікувати учасника біржових торгів, який виставив таку заявку;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом тринадцятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, у зв'язку з цим абзаци тринадцятий - тридцять третій вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим - тридцять п'ятим)

заявка безадресна - заявка, яка подана учасником біржових торгів та адресована усім учасникам біржових торгів;

зупинення торгівлі - процедура, що призводить до заборони протягом певного строку подавати заявки та укладати біржові контракти (договори) в усіх або окремих режимах торгів щодо окремих або всіх цінних паперів та інших фінансових інструментів;

(абзац п'ятнадцятий пункту 2 розділу I із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

електронна торговельна система - сукупність організаційних, технологічних та технічних засобів, що використовуються фондовою біржею для забезпечення укладання біржових контрактів (договорів) за цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;

ініціатор аукціону - особа, що отримала доступ до біржових торгів з метою купівлі/продажу цінних паперів шляхом проведення аукціону та уклала з біржею договір про організацію та проведення аукціону, крім випадків, передбачених законодавством;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом сімнадцятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

від 13.08.2013 р. N 1465,
у зв'язку з цим абзаци сімнадцятий - тридцять четвертий
вважати відповідно абзацами вісімнадцятим - тридцять п'ятим,
абзац сімнадцятий пункту 2 розділу I із змінами, внесеними згідно з
рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 04.11.2014 р. N 1492)

інформаційна взаємодія - обмін інформацією між фондовими біржами, яка ними узгоджена за складом, формою та структурою даних, періодичністю формування та передачі;

абзац дев'ятнадцятий пункту 2 розділу I виключено

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом дев'ятнадцятим згідно з
рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 04.11.2014 р. N 1492,
у зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий - тридцять шостий
вважати відповідно абзацами двадцятим - тридцять сьомим,
абзац дев'ятнадцятий пункту 2 розділу I виключено згідно з
наказом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 06.08.2015 р. N 1217,
у зв'язку з цим абзаци двадцятий - тридцять дев'ятий вважати
відповідно абзацами дев'ятнадцятим - тридцять восьмим)

лістингові цінні папери - цінні папери, які пройшли процедуру лістингу на фондовій біржі, внесені до біржового реєстру як такі, що відповідають вимогам відповідного рівня лістингу, згідно з цим Положенням та правилами фондової біржі;

лот - установлена фондовою біржею мінімальна кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, яка може бути продана чи куплена під час торговельної сесії;

маркет-мейкер - член фондової біржі, який згідно з правилами фондової біржі зобов'язується підтримувати ліквідність ринку відповідних цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до біржових торгів, на підставі відповідного договору з емітентом цінних паперів або з фондовою біржею;

мінімально допустимий обсяг (МДО) - мінімально допустимий обсяг безадресної(их) заявки (заявок) на купівлю/продаж відповідних фінансових інструментів;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом двадцять другим згідно з
рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 06.08.2015 р. N 1217,
у зв'язку з цим абзаци двадцять другий - тридцять восьмий
вважати відповідно абзацами двадцять третім - тридцять дев'ятим)

нестандартний біржовий контракт - контракт (договір), що не відповідає правилам фондової біржі;

односторонній аукціон - режим проведення біржових торгів, який передбачає конкурсний спосіб організації торгівлі, за яким ініціатор аукціону здійснює продаж або купівлю цінних паперів на умовах конкурентних пропозицій інших учасників аукціону;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом двадцять четвертим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, у зв'язку з цим абзаци двадцять четвертий - тридцять шостий вважати відповідно абзацами двадцять п'ятим - тридцять сьомим)

операція РЕПО - операція купівлі (продажу) цінних паперів із зобов'язанням зворотного їх продажу (купівлі) через визначений строк за заздалегідь обумовленою ціною, що здійснюється на основі єдиного договору РЕПО;

позалістингові цінні папери - цінні папери, які допущені до торгівлі на фондовій біржі без проходження процедури лістингу;

поточна ціна цінного папера - ціна цінного папера, що розраховується як середнє арифметичне зважене цін біржових контрактів (договорів), укладених за таким цінним папером за проміжок часу, визначений правилами біржі, але не більший ніж 1 хвилина (розрахунковий період) відповідно до вимог цього Положення. При розрахунку поточної ціни цінного папера не враховуються договори РЕПО, біржові контракти (договори), укладені на підставі адресних заявок, а також при первинному розміщенні цінних паперів, на односторонніх аукціонах та при проведенні торгів з продажу акцій, що належать державі;

(абзац двадцять сьомий пункту 2 розділу I із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

припинення торгівлі - процедура виключення цінного папера або іншого фінансового інструмента із біржового списку;

регулярні торги - функціонування фондової біржі на постійно діючій основі кожного торговельного дня протягом календарного року;

ринкова капіталізація емітента - ринкова вартість акцій емітента, яка визначається фондовою біржею відповідно до вимог, встановлених Комісією, та оприлюднюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі);

(абзац тридцятий пункту 2 розділу I із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

ринок - організаційна форма біржових торгів, яка має технологічні особливості укладання та виконання біржових контрактів (договорів);

ситуація цінової нестабільності - значне коливання ціни цінного папера, в результаті якого фондова біржа зупиняє або може зупинити торгівлю;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом тридцять другим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, у зв'язку з цим абзаци тридцять другий - тридцять сьомий вважати відповідно абзацами тридцять третім - тридцять восьмим)

торговельна сесія - визначений фондовою біржею період часу торговельного дня, протягом якого на фондовій біржі здійснюється укладання біржових контрактів (договорів);

торговельний день - визначений фондовою біржею період часу, протягом якого здійснюються біржові торги;

(абзац тридцять четвертий пункту 2 розділу I із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

уповноважений представник учасника біржових торгів - фізична особа, яка від імені учасника торгів подає заявки та укладає біржові контракти (договори);

учасник біржових торгів - член фондової біржі, а також у випадках, передбачених законодавством України, інші особи та державні органи, які згідно з правилами фондової біржі отримали право подавати заявки та укладати біржові контракти (договори);

ціна відкриття - значення першої розрахованої поточної ціни протягом торговельного дня;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом тридцять сьомим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзаци тридцять сьомий - тридцять дев'ятий вважати відповідно абзацами тридцять восьмим - сороковим)

ціна закриття - останнє розраховане протягом торговельного дня значення поточної ціни;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом тридцять восьмим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, у зв'язку з цим абзаци тридцять восьмий, тридцять дев'ятий вважати відповідно абзацами тридцять дев'ятим, сороковим, абзац тридцять восьмий пункту 2 розділу I у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

частка акцій у вільному обігу - частка акцій у випуску у власності міноритарних акціонерів, яка визначається фондовою біржею відповідно до вимог, встановлених Комісією;

(пункт 2 розділу I доповнено новим абзацом тридцять дев'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзаци тридцять дев'ятий, сороковий вважати відповідно абзацами сороковим, сорок першим)

член фондової біржі - юридична особа, яка має ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з торгівлі цінними паперами і отримала цей статус в порядку, встановленому фондовою біржею.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються відповідно до законодавства України.

3. Основними засадами функціонування фондової біржі є:

створення умов щодо конкурентного ціноутворення на цінні папери та інші фінансові інструменти шляхом зосередження попиту та пропозицій на їх купівлю-продаж;

підтримання цілісності та стабільності ринку цінних паперів та інших фінансових інструментів шляхом запровадження справедливих та рівних для всіх учасників біржових торгів правил поведінки;

забезпечення прозорості ринку цінних паперів та інших фінансових інструментів через оприлюднення інформації, що характеризує кон'юнктуру ринку;

забезпечення інформування учасників біржових торгів та інвесторів щодо емітентів, їхніх цінних паперів та інших фінансових інструментів;

забезпечення функціонування фондової біржі на постійно діючій основі, а саме забезпечення протягом календарного року не менше 200 торговельних днів;

забезпечення захисту учасників біржових торгів та інвесторів від зловживань шляхом установлення вимог щодо допуску до торгівлі, застосування процедур нагляду, контролю та накладання санкцій за порушення.

4. До функцій фондової біржі належать:

установлення правил проведення біржових торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;

організація та проведення регулярних біржових торгів;

організаційне, технологічне та технічне забезпечення проведення біржових торгів;

установлення процедур лістингу та делістингу, допуску до торгівлі на фондовій біржі;

ведення переліку учасників торгів, фіксація поданих заявок, укладених біржових контрактів (договорів) та контроль за їх виконанням;

ведення переліку цінних паперів та інших фінансових інструментів, унесених до біржового списку;

обмін інформацією з особою, що провадить клірингову діяльність відповідно до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", та/або з Центральним депозитарієм цінних паперів, та/або з Національним банком України у випадках, передбачених законодавством, для забезпечення виконання біржових контрактів (договорів);

(абзац восьмий пункту 4 розділу I у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

зберігання паперових та/або в електронному вигляді документів щодо укладення та виконання біржових контрактів (договорів);

здійснення діяльності з проведення клірингу та розрахунків за договорами щодо похідних (деривативів), які укладаються на фондовій біржі;

здійснення контролю за дотриманням членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, правил фондової біржі;

відповідне реагування на виявлені порушення законодавства про цінні папери та правил фондової біржі;

здійснення фінансового моніторингу згідно з вимогами законодавства;

надання інформаційних послуг щодо організації торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;

оприлюднення інформації та обмін інформацією відповідно до законодавства України.

5. Фондова біржа набуває статусу юридичної особи в порядку, визначеному законодавством України, та здійснює діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку на підставі ліцензії, що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісія) у встановленому порядку.

6. Електронна торговельна система повинна забезпечувати:

приймання, обробку та передачу від учасників біржових торгів заявок на купівлю-продаж допущених до торгівлі цінних паперів та інших фінансових інструментів, фіксацію укладених біржових контрактів (договорів);

підготовку інформації, необхідної для виконання біржових контрактів (договорів);

захист інформації (у тому числі на електронних носіях), що стосується укладання біржових контрактів (договорів), від втрати або несанкціонованого доступу. Захист має відповідати вимогам законодавства про електронний документообіг та забезпечувати неможливість витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації;

обмін інформацією в електронній торговельній системі фондової біржі шляхом створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення документів в електронному вигляді;

формування та підтримку баз даних про хід та результати біржових торгів з фіксацією часу подання учасниками біржових торгів заявок та укладання біржових контрактів (договорів);

можливість укладення біржових контрактів (договорів) у вигляді документа на папері або електронного документа з можливістю відтворення документа у паперовому вигляді, оригінали яких зберігаються на фондовій біржі.

7. Фондова біржа у разі здійснення клірингу та розрахунків за договорами щодо похідних (деривативів), які укладаються на такій фондовій біржі, повинна відповідати вимогам, установленим Комісією.

8. Виконання біржових контрактів (договорів) щодо цінних паперів, укладених на фондовій біржі, здійснюється виключно за принципом "поставка цінних паперів проти оплати", крім:

виконання біржових контрактів (договорів), укладених під час розміщення/викупу/продажу викуплених цінних паперів або інших фінансових інструментів;

(абзац другий пункту 8 розділу I у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

виконання біржових контрактів (договорів), укладених при проведенні торгів з продажу акцій, що належать державі;

виконання біржових контрактів (договорів), предметом яких є купівля-продаж інших, ніж цінні папери, фінансових інструментів;

виконання операцій РЕПО;

(пункт 8 розділу I доповнено абзацом п'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

виконання біржових контрактів (договорів), укладених на односторонніх аукціонах.

(пункт 8 розділу I доповнено абзацом шостим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

абзац сьомий пункту 8 розділу I виключено

(пункт 8 розділу I доповнено абзацом сьомим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465,
абзац сьомий пункту 8 розділу I виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

абзац восьмий пункту 8 розділу I виключено

(пункт 8 розділу I доповнено абзацом восьмим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465,
абзац восьмий пункту 8 розділу I виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

9. Фондова біржа розраховує біржовий фондовий індекс, який обов'язково оприлюднює на власному веб-сайті. Біржовий фондовий індекс визначається кожного торговельного дня.

До переліку цінних паперів, що використовуються для розрахунку біржового фондового індексу, входять цінні папери, що знаходяться у біржовому списку фондової біржі.

(абзац другий пункту 9 розділу I із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Абзац третій пункту 9 розділу I виключено

(пункт 9 розділу I доповнено абзацом третім згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, абзац третій пункту 9 розділу I виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217) (з 01.01.2016 р. розділ I буде доповнено новими пунктами 10, 11 згідно з підпунктом 4 пункту 1 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

II. Правила фондової біржі

1. Правила фондової біржі, а також зміни до них затверджуються біржовою радою та реєструються Комісією.

Правила фондової біржі, а також зміни до них є дійсними після їх реєстрації в Комісії згідно з вимогами законодавства України.

2. Правила фондової біржі можуть міститися в одному документі або складатися з окремих документів фондової біржі.

3. Правила фондової біржі складаються з таких порядків:

організації та проведення біржових торгів;

лістингу та делістингу цінних паперів;

допуску членів фондової біржі та інших осіб до біржових торгів;

котирування цінних паперів та інших фінансових інструментів, оприлюднення біржового курсу;

(абзац п'ятий пункту 3 розділу II у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

розкриття інформації про діяльність фондової біржі та її оприлюднення;

розв'язання спорів між членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством;

здійснення контролю за дотриманням членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, правил фондової біржі;

накладення санкцій за порушення правил фондової біржі, у тому числі за анулювання (невиконання) біржового контракту (договору) за цінним папером або іншим фінансовим інструментом.

(абзац дев'ятий пункту 3 розділу II із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Правила фондової біржі можуть містити також порядки:

(пункт 3 розділу II доповнено новим абзацом десятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

здійснення фондовою біржею клірингу та розрахунків за укладеними на ній контрактами (договорами) щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

(пункт 3 розділу II доповнено новим абзацом одинадцятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

здійснення заходів із зниження ризиків невиконання укладених на фондовій біржі контрактів (договорів).

(пункт 3 розділу II доповнено новим абзацом дванадцятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465,
у зв'язку з цим абзаци десятий - дванадцятий
вважати відповідно абзацами тринадцятим - п'ятнадцятим)

абзац тринадцятий пункту 3 розділу II виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465,
у зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий, п'ятнадцятий
вважати відповідно абзацами тринадцятим, чотирнадцятим)

Фондова біржа може встановлювати особливості організації та проведення біржових торгів відповідним видом цінного папера або іншого фінансового інструмента на різних видах ринків, передбачених правилами фондової біржі.

Правила фондової біржі по кожному ринку повинні визначати: процедуру подання заявок та зазначення їх видів; особливості укладення біржових контрактів (договорів), порядок забезпечення (за наявності) виконання зобов'язань укладеними біржовими контрактами (договорами); порядок розрахунків.

4. Правилами фондової біржі повинні визначатись:

порядок набуття статусу члена фондової біржі, у тому числі вимоги до члена фондової біржі, призупинення та припинення статусу члена фондової біржі;

права і обов'язки члена фондової біржі;

порядок ведення переліку членів фондової біржі, учасників біржових торгів та їх уповноважених представників;

порядок реєстрації уповноважених представників учасників біржових торгів;

порядок надання інформації членами фондової біржі та учасниками біржових торгів.

5. Правила фондової біржі є обов'язковими для виконання фондовою біржею, членами фондової біржі, учасниками біржових торгів, емітентами, цінні папери яких унесені до біржового реєстру.

Правила фондової біржі регулюють відносини між емітентами, цінні папери яких унесені до біржового реєстру, та фондовою біржею, а саме:

розкриття емітентом особливої інформації, інформації про фінансові показники діяльності емітента та події, що можуть суттєво вплинути на ціну цінних паперів такого емітента;

повідомлення емітентом про дату, час та місце оприлюднення інформації, що відноситься до інсайдерської відповідно до законодавства України.

6. Фондова біржа самостійно встановлює розміри оплати за послуги, що надаються фондовою біржею. Перелік видів послуг, що надаються фондовою біржею, із зазначенням розміру оплати за ними, обов'язково оприлюднюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі).

Фондова біржа до укладення з клієнтом договору про надання фінансової послуги додатково надає йому інформацію, зазначену в частині другій статті 12 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

III. Організація та проведення біржових торгів

1. Фондова біржа забезпечує умови для проведення регулярних торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами за встановленими правилами у спосіб, що призводить до укладання біржових контрактів (договорів) щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Електронна торговельна система, яка використовується фондовою біржею для організації та проведення торгів, повинна відповідати вимогам, зазначеним у цьому Положенні.

Фондова біржа забезпечує:

надійне функціонування електронної торговельної системи;

надання необхідної для користувачів інформації в зручному для сприйняття вигляді, обслуговування запитів користувачів.

Програмне забезпечення фондової біржі повинно відповідати вимогам, встановленим Комісією.

Торговельний день не може починатися пізніше 10-00 години і закінчуватися раніше 16-00 години за київським часом. Протягом торговельного дня може відбуватися кілька торговельних сесій.

Фондова біржа за погодженням з державним представником на фондовій біржі своїм рішенням в окремих випадках може встановлювати інші межі конкретного торговельного дня.

2. Правила фондової біржі щодо порядку організації та проведення біржових торгів повинні визначати:

процедуру та технології проведення біржових торгів на різних видах ринків;

вимоги до учасників біржових торгів, їх права та обов'язки, у тому числі щодо інформування учасником біржових торгів (крім державних органів) фондової біржі про виконання грошових розрахунків щодо біржового контракту (договору), укладеного без дотримання принципу "поставка цінних паперів проти оплати" у випадках, передбачених законодавством, протягом однієї години після виконання грошових розрахунків щодо такого біржового контракту (договору), крім випадків, коли таку інформацію отримує фондова біржа від особи, що провадить клірингову діяльність відповідно до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", або Центрального депозитарію цінних паперів, або Національного банку України;

(абзац третій пункту 2 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

вимоги до уповноважених представників учасників біржових торгів, їх права й обов'язки;

процедуру укладання та виконання біржових контрактів (договорів), включаючи процедуру подання заявок;

перелік видів заявок, які можуть подавати учасники біржових торгів;

процедуру використання електронної торговельної системи та процедуру доступу учасників біржових торгів до користування цією системою;

процедуру формування переліку заявок учасників біржових торгів, який повинен містити щонайменше такі дані: номер заявки; найменування та код учасника торгів, який подав заявку; код клієнта цього учасника торгів; умови заявки; вид заявки; реквізити цінного папера або іншого фінансового інструменту, щодо якого подано заявку; кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, щодо яких учасником подано заявку; дату та час реєстрації заявки;

(абзац восьмий пункту 2 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

порядок надання доступу до переліку та реквізитів заявок, поданих протягом торговельної сесії;

процедуру формування переліку укладених біржових контрактів (договорів), який повинен містити щонайменше такі дані: реєстраційний номер біржового контракту (договору); сторони біржового контракту (договору); дату і час фіксації біржового контракту (договору); реквізити цінного папера або іншого фінансового інструмента, щодо якого було укладено біржовий контракт (договір); суму біржового контракту (договору); кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, щодо яких було укладено

біржовий контракт (договір); ціну цінного папера або іншого фінансового інструмента, за якою було укладено біржовий контракт (договір);

процедуру оформлення та обліку документів, які використовуються при укладанні та виконанні біржових контрактів (договорів);

процедуру запобігання маніпулюванню та укладанню нестандартних біржових контрактів (договорів);

процедури, що застосовуються фондовою біржею у разі виникнення в ході торговельної сесії надзвичайних ситуацій, уключаючи опис таких ситуацій;

порядок прийняття рішень про зупинення, припинення та поновлення торгівлі;

процедуру запобігання невиконанню біржових контрактів (договорів) учасниками біржових торгів;

порядок зупинення та припинення торгівлі за рішенням уповноважених державних органів;

порядок допуску до торгівлі на фондовій біржі без внесення до біржового реєстру;

порядок здійснення діяльності маркет-мейкера.

3. Порядки організації та проведення біржових торгів на первинному та вторинному ринках встановлюються окремо.

4. Фондова біржа в своїх правилах встановлює критерії ліквідності цінних паперів, які виступають як забезпечення при здійсненні маржинальних операцій. При встановленні критеріїв ліквідності цінного папера фондова біржа використовує такі показники:

обсяг торгів цінним папером;

кількість укладених та виконаних біржових контрактів (договорів) за таким цінним папером;

кількість учасників торгів, що уклали біржові контракти (договори) за таким цінним папером;

кількість торговельних днів, у які укладалось більше 10 біржових контрактів (договорів) за таким цінним папером;

кількість торговельних днів, у які подавалися заявки на покупку таких цінних паперів;

кількість торговельних днів, у які подавалися заявки на продаж таких цінних паперів.

5. Допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до торгівлі на фондовій біржі здійснюється шляхом їх внесення до біржового списку.

Абзац другий пункту 5 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

Фондова біржа оприлюднює біржовий список на власному веб-сайті (у цілодобовому режимі).

(пункт 5 доповнено абзацом згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

6. До біржового списку можуть бути внесені цінні папери в процесі їх відкритого (публічного) розміщення.

7. Біржовий список повинен містити щонайменше такі дані: найменування та код за ЄДРПОУ емітента; міжнародний ідентифікаційний номер (у разі коли його наявність передбачена законодавством), реєстраційний код Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування для цінних паперів інститутів спільного інвестування, вид цінного папера; номінальну вартість; кількість цінних паперів відповідного виду в обігу; кількість цінних паперів у випуску (для облігацій); дані щодо державної реєстрації випуску цінного папера (у разі якщо державна реєстрація випуску передбачена законодавством), інші показники, необхідні для ідентифікації цінного папера; рівень лістингу; дату внесення (виключення) цінного папера до (з) біржового списку.

(пункт 7 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

8. Допуск до торгівлі без внесення до біржового реєстру може здійснюватися за ініціативою емітента, члена фондової біржі, фондової біржі, компанії з управління активами (щодо цінних паперів інститутів спільного інвестування, які містяться в управлінні компанії з управління активами), іншої особи, у тому числі державного органу, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством.

Вимоги щодо внесення цінних паперів до біржового списку без унесення до біржового реєстру установлюються фондовою біржею відповідно до правил фондової біржі.

(абзац другий пункту 8 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Не допускається внесення та перебування у біржовому списку цінних паперів, емітенти яких визнані банкрутом, включені до переліку емітентів, що мають ознаки фіктивності, або щодо яких застосовується ліквідаційна процедура, крім цінних паперів, які пропонуються до продажу в процесі приватизації, та на виконання судових рішень щодо реалізації цінних паперів, на які звернено стягнення.

(абзац третій пункту 8 розділу III із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Правила фондової біржі повинні передбачати можливість проведення біржових торгів за участю державних органів для випадків, передбачених законодавством.

9. Фондова біржа з іноземним емітентом, цінні папери якого можуть бути допущені до обігу на території України, укладає договір, основними умовами якого мають бути:

зобов'язання іноземного емітента на веб-сайті фондової біржі оперативно розкривати інформацію в тому обсягу, що і на іноземній біржі, на якій цінні папери такого цього емітента допущені до обігу (зазначена інформація повинна бути оприлюднена українською мовою у десятиденний строк з дня оприлюднення на іноземній біржі);

можливість доручення іноземним емітентом фондовій біржі оприлюднювати на власному веб-сайті інформацію, розкрити іноземним емітентом на іноземній біржі, з перекладом на українську мову;

санкції за нерозкриття інформації іноземним емітентом на веб-сайті фондової біржі (якщо договором між фондовою біржею та іноземним емітентом передбачено зобов'язання іноземного емітента розкривати інформацію самостійно).

10. У разі нерозкриття іноземним емітентом інформації на веб-сайті фондової біржі (якщо договором між фондовою біржею та іноземним емітентом передбачено зобов'язання іноземного емітента розкривати інформацію самостійно) фондова біржа:

інформує про такий факт іноземну біржу, на якій цінні папери іноземного емітента допущені до торгівлі, та державний регулятор такої іноземної біржі;

у двадцятиденний строк з дня оприлюднення інформації на іноземній фондовій біржі, на якій іноземний емітент розміщує основний випуск цінних паперів, забезпечує розміщення такої інформації українською мовою на власному веб-сайті.

11. Припинення торгівлі цінним папером іноземного емітента здійснюється фондовою біржею у разі невідповідності іноземного емітента та його цінних паперів вимогам цього Положення, правилам фондової біржі.

12. Припинення торгівлі цінним папером або іншим фінансовим інструментом здійснюється фондовою біржею не пізніше трьох торговельних днів з дня виявлення таких підстав:

(абзац перший пункту 12 розділу III із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

припинення емітента, про що інформація оприлюднена у порядку, встановленому законодавством;

невідповідності емітента та його цінних паперів вимогам цього Положення;

(абзац третій пункту 12 розділу III із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

невідповідності вимогам правил фондової біржі, що визначають умови перебування у біржовому списку як позалістингових цінних паперів;

прийняття Комісією рішення про анулювання випуску;

визнання емісії недобросовісною;

зупинення, припинення Комісією обігу та укладання біржових контрактів (договорів) за цінними паперами емітента;

(абзац сьомий пункту 12 розділу III із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

закінчення строку обігу цінних паперів;

застосування до емітента ліквідаційної процедури, про що інформація оприлюднена у порядку, встановленому законодавством, крім цінних паперів емітентів, що пропонуються до продажу на фондових біржах у процесі приватизації.

абзац десятий пункту 12 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзац одинадцятий вважати абзацом десятим)

Фондова біржа може прийняти рішення про припинення торгівлі цінним папером або іншим фінансовим інструментом за інших підстав, які визначаються правилами фондової біржі.

(пункт 12 розділу III доповнено абзацом десятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

13. Фондова біржа визначає показники, що характеризують ситуацію цінової нестабільності, та встановлює порядок їх розрахунку.

Абзац другий пункту 13 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Абзац третій пункту 13 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Абзац четвертий пункту 13 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.1. Підпункт 13.1 пункту 13 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.2. Підпункт 13.2 пункту 13 розділу III виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим підпункти 13.3 - 13.9 вважати відповідно підпунктами 13.1 - 13.7)

13.1. Фондова біржа зобов'язана зупинити торги цінним папером першого рівня лістингу у режимах торгів, які беруть участь у формуванні поточної ціни цього цінного папера, залежно від ступеня зміни поточної ціни. У разі зміни значення поточної ціни цінного папера першого рівня лістингу від ціни закриття попереднього торговельного дня не менше ніж на 10 % у бік збільшення або зменшення протягом 10 хвилин поспіль з моменту фіксації зазначеної зміни біржові торги цим цінним папером зупиняються на 1 годину, але не більше ніж до закінчення торговельного дня. У разі якщо після поновлення торгів відбувається зміна поточної ціни цінного папера першого рівня лістингу від останньої ціни закриття попереднього торговельного дня не менше ніж на 30 % у бік збільшення або зменшення протягом 10 хвилин поспіль з моменту фіксації зазначеної зміни, біржові торги цим цінним папером зупиняються до закінчення торговельного дня.

(підпункт 13.1 пункту 13 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.2. Фондова біржа зобов'язана зупинити торги цінним папером другого рівня лістингу та/або цінним папером, який використовується для розрахунку біржового фондового індексу, у режимах торгів, які беруть участь у формуванні поточної ціни цінного папера, залежно від ступеня зміни поточної ціни. У разі зміни значення поточної ціни цінного папера другого рівня лістингу та/або цінного папера, який використовується для розрахунку біржового фондового індексу, від останньої ціни закриття торговельного дня не менше ніж на 20 % у бік збільшення або зменшення протягом 10 хвилин поспіль з моменту фіксації зазначеної зміни біржові торги цим цінним папером зупиняються на 1 годину, але не більше ніж до закінчення торговельного дня. У разі якщо після поновлення торгів відбувається зміна поточної ціни цінного папера другого рівня лістингу та/або цінного папера, який використовується для розрахунку біржового фондового індексу, від останньої ціни закриття попереднього торговельного дня не менше ніж на 40 % у бік збільшення або зменшення протягом 10 хвилин поспіль з моменту фіксації зазначеної зміни, біржові торги цим цінним папером зупиняються до закінчення торговельного дня.

(підпункт 13.2 пункту 13 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.3. Фондова біржа може зупинити торги позалістинговим цінним папером у режимах торгів, що беруть участь у формуванні поточної ціни такого цінного папера, залежно від ступеня зміни поточної ціни.

Фондова біржа встановлює граничні значення зміни поточної ціни у бік збільшення або зменшення не більше ніж 50 % від останньої ціни закриття торговельного дня позалістингового цінного папера та час зупинення торгів таким цінним папером у разі перевищення встановлених граничних значень.

(підпункт 13.3 пункту 13 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.4. Фондова біржа у разі перевищення граничних значень зміни ціни цінного папера, передбачених підпунктами 13.1, 13.2 цього пункту, та зупинки торгівлі таким цінним

папером здійснює перевірку для виявлення причин, що призвели до ситуації цінової нестабільності.

(підпункт 13.4 пункту 13 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.5. Фондова біржа у разі зупинення торгівлі цінними паперами, зміна ціни яких перевищує граничні значення, передбачені підпунктами 13.1 - 13.3 цього пункту, та здійснення відповідної перевірки може зупинити торгівлю іншими цінними паперами такого емітента та цінними паперами інших емітентів аналогічної та споріднених галузей за погодженням з державним представником на фондовій біржі.

(підпункт 13.5 пункту 13 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13.6. Біржа здійснює розрахунок поточних цін під час торговельної сесії не рідше ніж один раз на хвилину. Перший розрахунок поточної ціни (ціни відкриття) здійснюється через встановлений біржею в правилах проміжок часу від початку торговельної сесії. У разі зупинення торгів цінним папером розрахунок поточної ціни такого цінного папера не здійснюється протягом строку зупинення біржових торгів за таким цінним папером.

У разі відсутності протягом розрахункового періоду біржових контрактів (договорів), які враховуються при розрахунку поточної ціни цінного папера, поточна ціна цінного папера визначається з урахуванням безадресних заявок, на підставі яких можуть бути укладені такі біржові контракти (договори), таким чином:

якщо краща ціна, вказана в безадресній заявці на купівлю цінного папера, вища за останнє розраховане на підставі біржових контрактів (договорів) значення поточної ціни відповідного цінного папера, то поточна ціна цінного папера вважається рівною кращій ціні, вказаній в безадресній заявці на купівлю відповідного цінного папера;

в іншому випадку, якщо краща ціна, вказана в безадресній заявці на продаж цінного папера, нижча за останнє розраховане на підставі біржових контрактів (договорів) значення поточної ціни відповідного цінного папера, то поточна ціна цінного папера вважається рівною кращій ціні, вказаній у безадресній заявці на продаж відповідного цінного папера;

в інших випадках поточна ціна цінного папера вважається рівною останній розрахованій на підставі біржових контрактів (договорів) поточній ціні цього цінного папера.

13.7. Фондова біржа у разі здійснення заходів, передбачених підпунктами 13.1 - 13.3 та 13.5 цього пункту, здійснює перевірку причин цінової нестабільності, зокрема щодо наявності ознак маніпулювання, та інформує Комісію про результати перевірки причин цінової нестабільності.

(підпункт 13.7 пункту 13 розділу III із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

(пункт 13 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

14. Комісія може у разі порушення фондовою біржею законодавства про цінні папери та правил фондової біржі зупиняти торгівлю на фондовій біржі до усунення таких порушень.

15. Поновлення торгівлі на фондовій біржі здійснюється за рішенням тих органів, що ініціювали зупинення торгівлі, за умови усунення підстав, що викликали зупинення торгівлі на фондовій біржі.

16. Цінні папери та інші фінансові інструменти, придбані учасником біржових торгів протягом торговельної сесії, можуть бути продані протягом тієї самої торговельної сесії.

17. Біржові контракти (договори) повинні бути виконані шляхом проведення розрахунків відповідно до законодавства.

(розділ III доповнено новим пунктом 17 згідно з рішенням
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13.08.2013 р. N 1465,
у зв'язку з цим пункти 17 - 21
вважати відповідно пунктами 18 - 22)

18. Правила фондової біржі повинні містити перелік видів заявок, які можуть подавати учасники біржових торгів.

Біржові контракти (договори) можуть укладатись на підставі адресних та безадресних заявок, поданих учасниками біржових торгів.

19. Порядок організації та проведення біржових торгів на первинному ринку (при розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів) передбачає:

порядок проведення торгів;

порядок укладання та зберігання біржових контрактів (договорів), укладених на фондовій біржі;

порядок взаємодії фондової біржі та депозитарію;

порядок взаємодії фондової біржі та обслуговуючого фондову біржу банку або платіжної системи.

20. Якщо фондова біржа має намір засвідчувати звіт про розміщення облігацій при їх відкритому (публічному) розміщенні відповідно до вимог, встановлених Комісією, правила фондової біржі повинні передбачати:

порядок отримання та зберігання документів, що стосуються виконання розрахунків за біржовими контрактами (договорами), укладеними протягом біржових торгів при розміщенні цінних паперів;

порядок та умови здійснення контролю за розрахунками за біржовими контрактами (договорами), укладеними протягом біржових торгів при розміщенні цінних паперів.

21. Для укладення на біржі біржових контрактів (договорів) щодо цінних паперів на пред'явника, випуск яких здійснено в документарній формі, цінні папери мають бути знерухомлені в Центральному депозитарії цінних паперів або Національному банку

України відповідно до компетенції, встановленої Законом України "Про депозитарну систему України", крім випадків, передбачених законодавством.

(пункт 21 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

22. Для забезпечення виконання укладених на фондовій біржі договорів щодо цінних паперів фондова біржа та обрана нею особа, яка провадить клірингову діяльність відповідно до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", укладають договір про кліринг та розрахунки за правочинами щодо цінних паперів / договір про кліринг та розрахунки за правочинами щодо цінних паперів (про надання клірингових послуг).

(пункт 22 розділу III у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

23. Для здійснення фондовою біржею клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів) вона повинна розробити та затвердити такі внутрішні документи:

порядок здійснення клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

положення про систему обробки інформації при здійсненні клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

положення про систему безпеки при здійсненні клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів).

Порядок здійснення клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів) повинен містити, зокрема:

порядок здійснення біржею клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

визначення учасників клірингу;

порядок взаємодії учасників клірингу з біржею та іншими суб'єктами клірингу, порядок здійснення документообігу між ними;

порядок визначення зобов'язань учасників клірингу за підсумками договорів щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

порядок забезпечення виконання зобов'язань;

порядок формування, розміщення та використання гарантійного фонду;

перелік активів, які допускаються як джерела формування гарантійного фонду;

розмір внесків до гарантійного фонду та порядок їх оцінки;

порядок здійснення перерахунів до гарантійного фонду.

Положення про систему обробки інформації при здійсненні клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів) повинно визначати, зокрема:

перелік та опис технічного обладнання, що використовується біржею для здійснення клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

перелік та опис програмного забезпечення, яке використовується біржею для здійснення клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів) та захисту інформації;

порядок використання програмного забезпечення;

вимоги до програмного та технічного забезпечення учасників клірингу.

Положення про систему безпеки при здійсненні клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів) повинно визначати, зокрема:

перелік інформації, що пов'язана із здійсненням біржею клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів), яка підлягає захисту, режим та порядок доступу до такої інформації, у тому числі перелік осіб, що мають доступ до цієї інформації;

перелік заходів щодо захисту інформації при проведенні біржею клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів);

механізми захисту відповідних баз даних біржі від несанкціонованого доступу;

порядок відновлення інформації у разі порушення її цілісності, а також у разі несанкціонованих змін, знищення або блокування;

порядок здійснення біржею контролю за захистом інформації при проведенні клірингу та розрахунків за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів).

(розділ III доповнено пунктом 23 згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

IV. Лістинг та делістинг цінних паперів на фондовій біржі

1. Цінні папери, які пройшли процедуру лістингу, заносяться до біржового реєстру до відповідного рівня лістингу.

Цінні папери, що не відповідають вимогам лістингу, заносяться до біржового списку як позалістингові цінні папери.

2. Лістингові цінні папери мають перший або другий рівень лістингу.

Унесення цінних паперів до біржового реєстру здійснюється лише за ініціативи емітента цих цінних паперів.

Емітент надає фондовій біржі інформацію, необхідну для унесення та перебування цінних паперів у біржовому реєстрі.

(пункт 2 розділу IV доповнено новим абзацом третім згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим)

Цінні папери можуть бути виключені з біржового реєстру за ініціативи емітента цих цінних паперів.

3. Унесення та перебування цінних паперів у першому рівні лістингу здійснюються при дотриманні умови, визначеної пунктом 2 цього розділу, а також відповідності таким мінімальним вимогам:

3.1. Для акцій:

емітент існує не менше трьох років;

вартість чистих активів емітента складає не менше 100000000 грн.;

річний дохід від реалізації товарів, робіт, послуг за останній фінансовий рік становить не менше 100000000 грн.;

ринкова капіталізація емітента складає не менше 100000000 грн.;

відсутність збитків в емітента за підсумками двох останніх фінансових років;

мінімальна частка акцій у вільному обігу протягом попереднього кварталу становить не менше 15 відсотків (за виключенням: акцій у власності інвесторів, що володіють понад 10 % акцій; акцій, що мають обмежений обіг; акцій, що належать державі);

за кожен з останніх 6 місяців з цінними паперами емітента укладалось та виконувалось не менше 100 біржових контрактів (договорів), при цьому середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з цінними паперами емітента протягом останніх 6 місяців складає не менше 10000000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на два тижні.

(підпункт 3.1 пункту 3 розділу IV доповнено абзацом дев'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

(з 01.01.2016 р. підпункт 3.1 пункту 3 розділу IV буде від 13.08.2013 р. N 1465) викладено у редакції згідно з абзацами третім - шістнадцятим підпункту 2 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

3.2. Для облігацій підприємств:

емітент існує не менше трьох років;

вартість чистих активів емітента або особи, яка надає забезпечення виконання зобов'язань за випуском, складає не менше 100000000 грн.;

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 100000000 грн.;

за кожен з останніх 6 місяців з облігаціями емітента цієї серії випуску укладалось та виконувалось не менше 50 біржових контрактів (договорів), середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 5000000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на два тижні.

(підпункт 3.2 пункту 3 розділу IV доповнено абзацом шостим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

(з 01.01.2016 р. підпункт 3.2 пункту 3 розділу IV буде від 13.08.2013 р. N 1465) викладено у редакції згідно з абзацами сімнадцятим - тридцять першим підпункту 2 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

3.3. Для облігацій місцевих позик:

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 3000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 1000000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на два тижні.

(підпункт 3.3 пункту 3 розділу IV доповнено абзацом четвертим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

(з 01.01.2016 р. підпункт 3.3 пункту 3 розділу IV буде від 13.08.2013 р. N 1465) виключено згідно з абзацом тридцять другим підпункту 2 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

3.4. Для цінних паперів інститутів спільного інвестування, у тому числі акцій корпоративних інвестиційних фондів:

інститут спільного інвестування існує не менше трьох років;

вартість чистих активів інституту спільного інвестування на останній день останнього звітного кварталу становить не менше 20000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з цінними паперами інституту спільного інвестування протягом останніх 6 місяців складає не менше 500000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на два тижні.

(підпункт 3.4 пункту 3 розділу IV доповнено абзацом п'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

(з 01.01.2016 р. підпункт 3.4 пункту 3 розділу IV буде від 13.08.2013 р. N 1465) виключено згідно з абзацом тридцять другим підпункту 2 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

4. Унесення та перебування цінних паперів у другому рівні лістингу фондової біржі здійснюються при дотриманні умови, визначеної пунктом 2 цього розділу, а також відповідності таким мінімальним вимогам:

4.1. Для акцій:

емітент існує не менше трьох місяців;

вартість чистих активів емітента складає не менше 50000000 грн.;

ринкова капіталізація емітента складає суму, не меншу 50000000 грн.;

кожен з останніх трьох місяців з цінними паперами емітента укладалось та виконувалось не менше 10 біржових контрактів (договорів), при цьому середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з цінними паперами емітента протягом останніх трьох місяців становить не менше 250000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на місяць.

(підпункт 4.1 пункту 4 розділу IV доповнено абзацом шостим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465)

Якщо протягом календарного року вартість чистих активів емітента, акції якого включені до другого рівня лістингу та відповідають іншим мінімальним вимогам, зазначеним у цьому підпункті, стає меншою за 50000000 грн, то вилучення з лістингу акцій цього емітента відбувається після закінчення календарного року. Підставою для такого виключення є річний звіт емітента.

(підпункт 4.1 пункту 4 розділу IV доповнено абзацом сьомим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

Фондова біржа може прийняти рішення щодо включення акцій до другого рівня лістингу за результатами проміжної фінансової звітності емітента, якщо вартість чистих активів емітента досягла встановленого рівня (за умови відповідності іншим мінімальним вимогам, зазначеним у цьому підпункті).

(підпункт 4.1 пункту 4 розділу IV доповнено абзацом восьмим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

(з 01.01.2016 р. підпункт 4.1 пункту 4 розділу IV буде викладено у редакції згідно з абзацами другим - десятим підпункту 3 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

4.2. Для облігацій підприємств:

емітент існує не менше одного року;

середньомісячна вартість чистих активів емітента складає не менше 10000000 грн.;

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 5000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 150000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на місяць.

(підпункт 4.2 пункту 4 розділу IV доповнено абзацом шостим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

(з 01.01.2016 р. підпункт 4.2 пункту 4 розділу IV буде від 13.08.2013 р. N 1465) викладено у редакції згідно з абзацами одинадцятим - вісімнадцятим підпункту 3 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

4.3. Для облігацій місцевих позик:

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 1000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 100000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на місяць.

(підпункт 4.3 пункту 4 розділу IV доповнено абзацом четвертим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

(з 01.01.2016 р. підпункт 4.3 пункту 4 розділу IV буде від 13.08.2013 р. N 1465) викладено у редакції згідно з абзацами дев'ятнадцятим, двадцятим підпункту 3 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

4.4. Для цінних паперів інститутів спільного інвестування, у тому числі акцій корпоративних інвестиційних фондів:

інститут спільного інвестування існує не менше одного року;

вартість чистих активів інституту спільного інвестування на останній день останнього звітного кварталу складає не менше 10000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових контрактів (договорів) з цінними паперами інституту спільного інвестування протягом останніх 6 місяців складає не менше 50000 грн.;

біржовий курс цінного папера розраховується не рідше одного разу на місяць.

(підпункт 4.4 пункту 4 розділу IV доповнено абзацом п'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (з 01.01.2016 р. підпункт 4.4 пункту 4 розділу IV буде викладено у редакції згідно з абзацами двадцять першим - двадцять дев'ятим підпункту 3 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217) від 13.08.2013 р. N 1465)

4.5. Вимоги, зазначені у абзаці п'ятому підпункту 4.1, абзаці п'ятому підпункту 4.2, абзаці третьому підпункту 4.3 та абзаці четвертому підпункту 4.4 цього пункту, не застосовуються при унесенні до другого рівня лістингу цінних паперів, щодо яких на фондовій біржі було проведено первинне або виключено згідно з абзацом тридцятим підпункту 3 пункту 4 Змін, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217) вторинне розміщення.

5. Фондова біржа може створити сегмент, до якого вносить позалістингові акції нових інвестиційно привабливих компаній з метою розвитку середнього бізнесу в Україні.

Внесення та перебування у такому сегменті акцій здійснюється за таких умов:

емітент існує не менше одного року;

середнє значення ринкової капіталізації емітента становить суму не менше 20000000 грн;

кількісний склад акціонерів емітента - не менше 50 акціонерів;

емітент проводить щорічну аудиторську перевірку відповідно до міжнародних стандартів аудиту;

емітенту рекомендовано дотримуватися принципів корпоративного управління та міжнародних стандартів складання фінансової звітності.

У випадку, якщо емітент протягом шести місяців відповідав усім вимогам, встановленим до даного сегмента, фондова біржа має право прийняти рішення щодо включення такого емітента до біржового реєстру без дотримання вимог щодо часу існування емітента.

(розділ IV доповнено новим пунктом 5 згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

6. При визначенні строку існування емітента, зазначеного у підпунктах 3.1, 3.2 пункту 3, підпунктах 4.1, 4.2 пункту 4, пункті 5 цього розділу, також враховується строк існування юридичної особи, у тому числі створеної шляхом реорганізації.

(розділ IV доповнено новим пунктом 6 згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

7. Протягом усього періоду перебування цінного папера у відповідному рівні лістингу цінний папір та його емітент повинні відповідати лістинговим вимогам.

Фондова біржа здійснює постійний контроль за відповідністю цінних паперів, які знаходяться у біржовому реєстрі, лістинговим вимогам.

У випадку виявлення біржею невідповідності цінних паперів, які внесені до біржового реєстру, лістинговим вимогам, встановленим для відповідного рівня лістингу, фондова біржа приймає рішення про переведення цих цінних паперів з одного рівня лістингу в інший (у разі їх відповідності вимогам іншого рівня лістингу) або здійснює делістинг цінних паперів.

Рішення щодо переведення цінних паперів з першого рівня лістингу в другий (у разі їх відповідності вимогам другого рівня лістингу) або щодо делістингу приймається фондовою біржею на підставі даних, оприлюднених у звітності емітента (особи, яка надає забезпечення виконання зобов'язань за випуском), та/або не пізніше трьох торговельних днів з дня виявлення невідповідності цих цінних паперів лістинговим вимогам відповідного рівня лістингу.

Якщо зменшення показника вартості чистих активів або середнє значення ринкової капіталізації емітента, цінні папери якого включені до біржового реєстру, становить понад 10 % від вимог, встановлених цим розділом, або зменшення показника мінімальної частки акцій у вільному обігу емітента, цінні папери якого включені до біржового реєстру, становить понад 2 % від вимог, встановлених цим розділом, або середнє значення ринкової капіталізації емітента не розраховується, рішення щодо переведення цінних паперів з першого рівня лістингу у другий (у разі їх відповідності вимогам другого рівня лістингу) або щодо делістингу приймається фондовою біржею не пізніше кінця кварталу, наступного за кварталом, в якому було виявлено невідповідність, у разі неприведення зазначених показників у відповідність до встановлених вимог. В інших випадках зменшення зазначених показників або зменшення показника річного чистого доходу від реалізації товарів, робіт, послуг емітента до 10 % від вимог, встановлених цим розділом, фондова біржа самостійно приймає рішення щодо необхідності переведення цінних паперів з першого рівня лістингу у другий (у разі їх відповідності вимогам другого рівня лістингу) або щодо делістингу.

(розділ IV доповнено новим пунктом 7 згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

8. Фондова біржа може вносити державні облігації України до біржового реєстру без проходження лістингових процедур.

Фондова біржа може вносити облігації міжнародної фінансової організації до біржового реєстру без проходження лістингових процедур на підставі укладеного договору між фондовою біржею та такою міжнародною фінансовою організацією.

Фондова біржа може вносити цінний папір емітента (на підставі укладеного договору між фондовою біржею та емітентом) до другого рівня лістингу без проходження лістингових процедур у разі, якщо цінний папір материнської компанії емітента або самого емітента знаходиться в основному лістингу члена Світової федерації бірж.

Фондова біржа може вносити облігації підприємств до першого рівня лістингу без проходження лістингових процедур, якщо акції емітента таких облігацій знаходяться в першому рівні лістингу.

(розділ IV доповнено новим пунктом 8 згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку цим пункти 5 - 12 вважати відповідно пунктами 9 - 16)

9. Внесення та перебування цінних паперів іноземних емітентів (за винятком міжнародної фінансової організації) у першому рівні лістингу здійснюються при дотриманні умов, визначених пунктом 3 цього розділу, а також відповідності таким мінімальним вимогам:

наявність документа, який підтверджує, що цінні папери іноземного емітента допущені до обігу на території України;

знаходження цінних паперів іноземного емітента в основному рівні лістингу іноземної фондової біржі, яка є членом Світової федерації бірж.

(пункт 9 розділу IV у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

10. Унесення та перебування цінних паперів іноземних емітентів (за винятком міжнародної фінансової організації) у другому рівні лістингу здійснюються при дотриманні умови, визначеної пунктом 2 цього розділу, а також відповідності таким мінімальним вимогам:

(абзац перший пункту 10 розділу IV із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

наявність документа, який підтверджує, що цінні папери іноземного емітента допущені до обігу на території України;

знаходження цінних паперів іноземного емітента в лістингу іноземної фондової біржі.

11. У разі нерозкриття іноземним емітентом інформації на веб-сайті фондової біржі протягом 3 місяців з дня останнього розкриття інформації на фондовій біржі (якщо договором між фондовою біржею та іноземним емітентом передбачено зобов'язання іноземного емітента розкривати інформацію самостійно) фондова біржа здійснює делістинг цінного папера іноземного емітента.

12. Пункт 12 розділу IV виключено

(розділ IV доповнено новим пунктом 12 згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, у зв'язку з цим пункти 12 - 15 вважати відповідно пунктами 13 - 16, пункт 12 розділу IV виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

13. Пункт 13 розділу IV виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим пункти 14 - 16 вважати відповідно пунктами 12 - 14)

12. Фондова біржа у правилах фондової біржі може встановлювати додаткові вимоги для внесення та перебування цінних паперів у біржовому реєстрі.

13. На одній фондовій біржі цінний папір одного випуску одного емітента може перебувати лише в одному рівні лістингу або відноситись до позалістингових цінних паперів.

14. Фондова біржа повідомляє емітента про прийняте рішення щодо лістингу, зміни рівня лістингу та делістингу його цінних паперів не пізніше наступного робочого дня з дати прийняття рішення та оприлюднює таке рішення на власному веб-сайті.

V. Допуск членів фондової біржі та інших осіб до біржових торгів

1. Уповноваженими представниками членів фондової біржі можуть бути лише фізичні особи, які мають сертифікат фахівця з торгівлі цінними паперами, отриманий у встановленому законодавством порядку.

2. Фондова біржа веде перелік членів фондової біржі, учасників торгів та їх уповноважених представників.

3. Перелік членів фондової біржі оприлюднюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі) та повинен передбачати щонайменше такі дані: найменування та код за ЄДРПОУ члена фондової біржі; місцезнаходження, номер телефону, факсу та e-mail члена фондової біржі; номер, дату видачі та строк дії ліцензії торговця цінними паперами; дату набуття статусу члена фондової біржі.

(пункт 3 розділу V із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

4. Перелік уповноважених представників учасників біржових торгів повинен передбачати щонайменше такі дані: прізвище, ім'я, по батькові представника; найменування члена фондової біржі або учасника біржових торгів, якого він представляє; найменування та дату видачі документа, на підставі якого представнику надано право укладати біржові контракти (договори); строк повноважень представника, який не може перевищувати строку дії сертифіката фахівця з торгівлі цінними паперами, отриманого в установленому законодавством порядку.

(пункт 4 розділу V із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

VI. Котирування цінних паперів та оприлюднення їх біржового курсу

1. Фондова біржа повинна затвердити порядок котирування цінних паперів та інших фінансових інструментів за технологіями проведення торгів, у тому числі із застосуванням електронної системи торгів, порядок визначення біржового курсу.

Абзац другий пункту 1 розділу VI виключено

(абзац другий пункту 1 розділу VI із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Абзац третій пункту 1 розділу VI виключено

(пункт 1 розділу VI доповнено новим абзацом третім згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, у зв'язку з цим абзаци третій - п'ятий вважати відповідно абзацами четвертим - шостим, абзац третій пункту 1 розділу VI виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзаци четвертий - дев'ятий вважати відповідно абзацами другим - сьомим)

Біржовий курс цінного папера визначається у порядку, встановленому Комісією. Біржовий курс цінного папера не визначається при первинному розміщенні цінних паперів, за операціями РЕПО, за контрактами (договорами), укладеними на підставі адресних заявок, за контрактами (договорами), укладеними при проведенні торгів з продажу акцій, що належать державі, за контрактами (договорами), укладеними на односторонніх аукціонах.

(абзац другий пункту 1 розділу VI із змінами, внесеними згідно з рішеннями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, від 06.08.2015 р. N 1217)

Біржові контракти (договори), які мають ознаки можливого маніпулювання, можуть не використовуватися при розрахунку біржового курсу.

(пункт 1 розділу VI доповнено абзацом третім згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

Біржовий курс цінного папера визначається без урахування біржових контрактів (договорів), у яких центральний контрагент виступає як покупець цінного папера.

(пункт 1 розділу VI доповнено абзацом четвертим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, у зв'язку з цим абзаци четвертий - п'ятий вважати відповідно абзацами п'ятим - сьомим)

Якщо фондовою біржею установлюються додаткові вимоги щодо визначення біржового курсу, такі вимоги погоджуються з Комісією.

Оприлюднена інформація про біржовий курс та результати котирування цінних паперів повинна містити щонайменше: біржовий курс із зазначенням дати його визначення, ціну відкриття; ціну закриття; ціну та обсяг кращої (найменшої) заявки на продаж та кращої

(найбільшої) заявки на купівлю; обсяг укладених біржових контрактів (договорів); інформацію про невиконані та/або анульовані біржові контракти (договори).

(абзац шостий пункту 1 розділу VI у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Інформацію про завершення розрахунків за біржовими контрактами (договорами) фондова біржа отримує від особи, що провадить клірингову діяльність відповідно до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", та/або Центрального депозитарію цінних паперів, та/або Національного банку України, та/або від учасників біржових торгів про завершення грошових розрахунків за біржовими контрактами (договорами), розрахунки за якими проводяться без дотримання принципу "поставка цінних паперів проти оплати" у випадках, передбачених законодавством.

(пункт 1 розділу VI доповнено абзацом сьомим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, абзац сьомий пункту 1 розділу VI у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

2. Біржовий контракт (договір) не може укладатися за заявками, які подає один учасник біржових торгів, за винятком випадків, коли учасник подає заявки на купівлю та продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів в інтересах різних його клієнтів або з метою укладання угоди зі своїм клієнтом.

Біржовий контракт (договір) не може укладатися за заявками, які подають різні учасники біржових торгів в інтересах одного й того самого клієнта.

(пункт 2 розділу VI доповнено абзацом другим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

3. Ліквідність ринку відповідних цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до торгівлі на фондовій біржі, може підтримуватися маркет-мейкером.

Порядок отримання учасником біржових торгів та позбавлення учасника біржових торгів статусу маркет-мейкера, зобов'язання, що приймає на себе маркет-мейкер для підтримання ліквідності цінних паперів та інших фінансових інструментів, встановлюються правилами фондової біржі.

Серед зобов'язань, що бере на себе маркет-мейкер для підтримання ліквідності лістингових цінних паперів та/або цінних паперів, які використовуються для розрахунку біржового фондового індексу, мають бути такі зобов'язання:

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом третім згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

підтримання двосторонніх котирувань не менше 70 % часу торговельного дня;

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом четвертим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

граничний спред двостороннього котирування - не більше 5 %;

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом п'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

МДО - не менше 20000 грн (для боргового цінного папера - не менше 200000 грн);

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом шостим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

підтримання односторонніх котирувань протягом торговельного дня лише після укладання біржових контрактів (договорів) на підставі двосторонніх котирувань протягом цього торговельного дня на загальну суму не менше 300000 грн (для боргового цінного папера - не менше 3000000 грн).

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом сьомим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Серед зобов'язань, що бере на себе маркет-мейкер для підтримання ліквідності позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів, мають бути такі зобов'язання:

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом восьмим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

підтримання двосторонніх котирувань не менше 60 % часу торговельного дня;

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом дев'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

граничний спред двостороннього котирування - не більше 10 %;

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом десятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

МДО - не менше 20000 грн (для боргового цінного папера - не менше 200000 грн);

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом одинадцятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

підтримання односторонніх котирувань протягом торговельного дня лише після укладання біржових контрактів (договорів) на підставі двосторонніх котирувань протягом цього торговельного дня на загальну суму не менше 100000 грн (для боргового цінного папера - не менше 1000000 грн).

(пункт 3 розділу VI доповнено абзацом дванадцятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

VII. Порядок здійснення на фондових біржах операцій РЕПО

1. Операція РЕПО складається з двох взаємопов'язаних частин: перша частина операції РЕПО (купівля/продаж цінних паперів за визначеною ціною в обумовленій кількості на обумовлену дату) та друга частина операції РЕПО (продаж/купівля цінних паперів за обумовленою ціною на обумовлену дату в тій самій кількості, що визначена першою частиною операції РЕПО). За кожною частиною операції РЕПО укладається окремий біржовий контракт (договір).

2. Договір РЕПО складається із двох взаємопов'язаних біржових контрактів (договорів).

Договір РЕПО укладається з додержанням встановлених законодавством вимог до договорів купівлі/продажу цінних паперів та з урахуванням цього Положення і визначає умови здійснення обох частин операції РЕПО.

3. Строк між датами виконання першої та другої частин операції РЕПО (далі - строк РЕПО) не може перевищувати одного року.

4. Операції РЕПО на фондових біржах, що здійснюються відповідно до цього Положення, передбачають перехід права власності на цінні папери з моменту зарахування цінних паперів на рахунок покупця за кожною із частин операції РЕПО.

5. Предметом операції РЕПО на фондових біржах можуть бути цінні папери, які перебувають у біржовому списку. Особливості здійснення операцій РЕПО з державними цінними паперами визначаються законодавством.

Перелік цінних паперів, які можуть бути предметом операції РЕПО на фондовій біржі, встановлюється правилами фондової біржі.

6. Додаткові вимоги до цінних паперів, які можуть бути предметом операції РЕПО на фондовій біржі, визначаються правилами фондової біржі.

7. Облігації можуть бути предметом операції РЕПО, якщо строк їх погашення не настає протягом строку здійснення операції РЕПО.

8. Фондова біржа створює організаційні, технологічні, інформаційні та інші умови для проведення регулярних торгів цінними паперами на умовах їх зворотного продажу (купівлі) за встановленими правилами, забезпечує реєстрацію біржових контрактів (договорів) за першою та другою частинами операцій РЕПО та контролює їх виконання.

Фондова біржа в своїх правилах може встановлювати вимоги щодо умов здійснення розрахунків за другою частиною операції РЕПО достроково, щодо здійснення переоцінки

зобов'язань, а також встановлювати обмеження стосовно умов біржових контрактів (договорів), які укладаються з метою виконання зобов'язань за операцією РЕПО.

9. Особливості укладання договорів РЕПО та здійснення операцій РЕПО на фондовій біржі визначаються правилами фондової біржі.

10. Фондова біржа встановлює порядок допуску учасників до біржових торгів цінними паперами на умовах їх зворотного продажу (купівлі).

11. Порядок здійснення операцій РЕПО на фондовій біржі повинен містити щонайменше:

вимоги до заявок РЕПО;

регламент проведення операцій РЕПО;

порядок забезпечення та виконання розрахунків за операціями РЕПО.

12. Укладання біржових контрактів (договорів) за першою та другою частинами операцій РЕПО здійснюється на підставі поданих учасниками біржових торгів заявок (далі - заявка РЕПО).

13. Фондова біржа веде перелік поданих учасниками біржових торгів заявок РЕПО, який повинен містити щонайменше такі дані:

номер заявки РЕПО;

найменування учасника торгів, який оголосив заявку РЕПО;

умови заявки РЕПО;

реквізити цінного папера;

ціну одного цінного папера за першою та другою частинами операції РЕПО;

кількість цінних паперів;

дату виконання другої частини операції РЕПО.

14. У разі досягнення згоди про проведення операції РЕПО між її учасниками укладаються два біржових контракти (договори), основними умовами яких мають бути:

терміни виконання біржових контрактів (договорів);

ціни одного цінного папера за першою та другою частинами операції РЕПО;

інформація про цінні папери, щодо яких укладається договір РЕПО (реквізити цінного папера, кількість цінних паперів, щодо яких укладається договір РЕПО);

врегулювання ризику невиконання договору РЕПО;

зобов'язання продати цінні папери зі зворотною купівлею, що відповідає зобов'язанню купити такі цінні папери зі зворотним продажем.

15. Фондова біржа веде перелік укладених біржових контрактів (договорів) щодо операцій РЕПО, який повинен містити щонайменше такі дані:

номери біржових контрактів (договорів), які укладаються за кожною частиною операції РЕПО;

сторони біржових контрактів (договорів);

дати і час здійснення першої частини операції РЕПО та другої частини операції РЕПО;

реквізити цінного папера, щодо якого здійснюються перша частина операції РЕПО та друга частина операції РЕПО;

кількість цінних паперів, які є предметом операції РЕПО;

ціну цінного папера для першої частини операції РЕПО;

ціну цінного папера для другої частини операції РЕПО.

16. Реквізити цінного папера, щодо якого здійснюються перша та друга частини операції РЕПО згідно з договором РЕПО, повинні збігатися.

17. Біржові контракти (договори), які укладаються за операцією РЕПО, повинні містити щонайменше такі реквізити:

номер біржового контракту (договору);

дату укладання;

сторони біржового контракту (договору);

дату виконання біржового контракту (договору);

суму купівлі/продажу цінних паперів;

реквізити цінного папера;

кількість цінних паперів за операцією РЕПО;

ціну цінних паперів.

18. Пункт 18 розділу VII виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, у зв'язку з цим пункти 19, 20 вважати відповідно пунктами 18, 19)

18. Фондова біржа веде перелік виконаних біржових контрактів (договорів) щодо операцій РЕПО, який повинен містити щонайменше такі дані:

номер біржового контракту (договору);

сторони біржового контракту (договору);

дату і час укладання;

дату виконання;

реквізити цінного папера, щодо якого укладено біржовий контракт (договір);

кількість цінних паперів, щодо яких було укладено біржовий контракт (договір);

суму біржового контракту (договору);

ціну цінного папера першої/другої частини операції РЕПО.

19. Фондова біржа інформує Комісію про біржові контракти (договори) за операціями РЕПО відповідно до законодавства.

VIII. Розкриття інформації про діяльність фондової біржі та її оприлюднення

1. Фондова біржа у день проведення біржових торгів зобов'язана оприлюднювати та надавати Комісії інформацію, передбачену законом та/або нормативно-правовими актами Комісії, у тому числі:

(абзац перший пункту 1 розділу VIII у редакції рішення
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13.08.2013 р. N 1465)

перелік торговців цінними паперами, допущених до укладення контрактів (договорів)
купівлі-продажу цінних паперів та інших фінансових інструментів на фондовій біржі;

(абзац другий пункту 1 розділу VIII у редакції рішення
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13.08.2013 р. N 1465)

перелік цінних паперів, які пройшли процедуру лістингу/делістингу;

(абзац третій пункту 1 розділу VIII у редакції рішення
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13.08.2013 р. N 1465)

обсяг торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами (кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, їх загальну вартість згідно з укладеними контрактами (договорами), біржовий курс цінних паперів щодо кожного цінного папера, що перебуває в обігу на фондовій біржі) за період, установлений Комісією.

(абзац четвертий пункту 1 розділу VIII у редакції рішення
Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13.08.2013 р. N 1465)

Крім того, фондова біржа оприлюднює таку інформацію:

<http://yurist-online.org/>

ціну відкриття;

(пункт 1 розділу VIII доповнено новим абзацом шостим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

ціну закриття;

(пункт 1 розділу VIII доповнено новим абзацом сьомим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

ціну та обсяг кращої (найменшої) заявки на продаж та кращої (найбільшої) заявки на купівлю;

(пункт 1 розділу VIII доповнено новим абзацом восьмим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

ринкову капіталізацію емітента (середнє значення ринкової капіталізації);

(пункт 1 розділу VIII доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим абзаци шостий, сьомий вважати відповідно абзацами десятим, одинадцятим)

абзац шостий пункту 1 розділу VIII виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, у зв'язку з цим абзаци сьомий, восьмий вважати відповідно абзацами шостим, сьомим)

перелік учасників біржових торгів, до яких застосовані санкції щодо невиконання правил фондової біржі, із зазначенням порушень;

інформацію щодо відсутності розрахунків та/або проведення розрахунків з порушенням встановленого біржовим контрактом (договором) строку їх виконання за наслідками укладених на фондовій біржі біржових контрактів (договорів) та/або розірвання раніше укладених на біржі біржових контрактів (договорів) учасниками біржових торгів.

2. Фондова біржа зобов'язана надавати до Комісії інформацію, зазначену в абзацах другому - четвертому пункту 1 цього розділу, у період та формі, встановлених Комісією.

3. Фондова біржа може оприлюднювати додаткову інформацію, що стосується результатів торгів та показників, які характеризують кон'юнктуру ринку.

4. Оприлюднення інформації, яка зазначена в пункті 1 цього розділу, обов'язково здійснюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі).

(абзац перший пункту 4 розділу VIII із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Інформація про ціни (біржовий курс, останню поточну ціну цінного папера або результати котирування) цінних паперів розміщується на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі) та може бути надана фондовою біржею будь-якій заінтересованій особі протягом трьох років після дати здійснення операцій з такими цінними паперами.

(пункт 4 розділу VIII доповнено абзацом другим згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, абзац другий пункту 4 розділу VIII із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

5. Пункт 5 розділу VIII виключено

(пункт 5 розділу VIII із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13.08.2013 р. N 1465, виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

6. Пункт 6 розділу VIII виключено

(пункт 6 розділу VIII із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

7. Пункт 7 розділу VIII виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

8. Пункт 8 розділу VIII виключено

(пункт 8 розділу VIII у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492, виключено згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217, у зв'язку з цим пункти 9 - 11 вважати відповідно пунктами 5 - 7)

5. Фондова біржа зобов'язана зберігати паперові та/або в електронному вигляді документи щодо поданих заявок, укладених та виконаних біржових контрактів (договорів) не менше п'яти років.

6. Для забезпечення виконання функцій державного представника фондова біржа повинна забезпечити за допомогою відповідних технічних засобів у режимі реального часу доступ до інформації про хід біржових торгів.

7. Фондова біржа повинна не пізніше наступного робочого дня листом повідомити Комісію про операції з цінними паперами та/або іншими фінансовими інструментами, які здійснюються на такій фондовій біржі, у разі, якщо існує підозра в тому, що під час здійснення таких операцій використовується або може бути використана інсайдерська інформація.

IX. Розв'язання спорів між членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством

1. Фондова біржа повинна забезпечити безперервний контроль за: цінами на цінні папери та інші фінансові інструменти, організацією та проведенням біржових торгів, дотриманням вимог лістингу та делістингу цінних паперів; допуском членів фондової біржі та інших осіб до біржових торгів дотриманням членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, правил фондової біржі.

(абзац перший пункту 1 розділу IX із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.08.2015 р. N 1217)

Фондова біржа повинна запобігати укладанню нестандартних біржових контрактів (договорів).

2. Порядок розв'язання спорів між членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, має визначати:

порядок створення та функціонування відповідного органу фондової біржі, який уповноважений вирішувати спори;

порядок розгляду спорів.

3. Фондова біржа забезпечує контроль за дотриманням членами фондової біржі, учасниками біржових торгів та емітентами, цінні папери яких унесені до біржового реєстру, правил фондової біржі.

4. Фондова біржа у разі порушення правил фондової біржі вживає заходів щодо усунення порушень, застосовує санкції до порушників. Фондова біржа протягом п'яти робочих днів повідомляє Комісію про виявлені порушення та застосовані санкції.

X. Накладення санкцій за порушення правил фондової біржі та контроль за функціонуванням фондових бірж

1. Порядок накладення санкцій за порушення правил фондової біржі членами фондової біржі та іншими особами, які відповідно до законодавства мають право брати участь у торгах, повинен містити:

порядок створення та повноваження відповідного органу фондової біржі, уповноваженого накладати санкції;

види санкцій за порушення правил фондової біржі;

порядок та підстави накладення санкцій;

вимоги до поширення інформації щодо застосованих санкцій;

порядок оскарження накладених санкцій.

2. Комісія здійснює регулювання та контроль за діяльністю фондових бірж у порядку, установленому законодавством України.

XI. Розділ виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04.11.2014 р. N 1492)

**Директор департаменту регулювання
діяльності торговців цінними паперами
та фондових бірж**

О. Науменко

Додаток
до Положення про функціонування
фондових бірж

Порядок визначення біржового курсу цінного папера

Додаток виключено
(згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 13 серпня 2013 року N 1465)